

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

230419 Verslag klankbordgroep piloottraject digitaal statiegeld

////////////////////////////////////
Auteur: Anne D'Haese/Piet De Baere
////////////////////////////////////

Aanwezig

Kabinet	Nick Vliegen
Fost Plus	Steven Boussemaere
Fost Plus (projectleider)	Veerle Put
VVSG/Interafval	Loes Weemaels
Voka	Katelijne Haspeslagh
Comeos	Marie Van Breusegem
Recycling netwerk	Chloe Schwizgebel
BBL	Nina Maat
UNIZO/Buurtsuper	Piet Van den Abeele
Febed	Guy De Wulf
Testaankoop	Laura Clays
Waals gewest	Tom Huppertz/Luc Wittebolle
Brussels Hoofdstedelijk gewest	Maha Daouk
ATD vierde wereld/ Netwerk Tegen Armoede	Wouter Cox
OVAM (voorzitter)	Luc Goeteyn
OVAM (verslag)	Anne D'Haese
OVAM (verslag)	Piet De Baere

Verontschuldigd

IVCIE	Marc Adams
Vlaamse Ouderenraad vzw	Marc Soubry
Fevia	An Nachtergaele
Horeca	Eve Diels

Geen reactie van de Gezinsbond en KVG vzw

Agenda:

1. Goedkeuring verslag klankbordgroep 15 maart 2023
2. Goedkeuring Huishoudelijk Reglement Klankbordgroep
3. Juridisch advies overheidsopdrachten
4. Stappenplan en testprotocol gesloten omgeving
5. Rondvraag

1 Goedkeuring verslag klankbordgroep 15 maart 2023

Geen opmerkingen op het verslag. Het verslag van 15 maart 2023 wordt goedgekeurd. Wouter Cox (ATD Vierde Wereld) meldt dat hij (omwille van intern gebruikte software) de documenten op het teamskanaal niet kan openen. Er wordt afgesproken om alle documenten ook (in pdf) via mail door te sturen.

2 Goedkeuring Huishoudelijk Reglement klankbordgroep

Geen verdere opmerkingen. Het Huishoudelijk Reglement van de klankbordgroep wordt goedgekeurd.

3 Juridisch advies overheidsopdrachten

De OVAM heeft juridisch advies gevraagd aan het advocatenkantoor GSJ over de keuze van de stuurgroep (zie verslag stuurgroep 1 maart 2023) om inzake de pilootprojecten niet te werken via OVOP. Het advies (bijlage bij dit verslag) telt 15 bladzijden. Er is ook een samenvattende nota (eveneens bijlage bij dit verslag) in 3 topics:

1. Er kan geargumenteed worden dat Fost Plus de wetgeving overheidsopdrachten in deze fase niet moet volgen. Dit is een bevestiging van eerdere adviezen.
2. Er zijn voldoende elementen om te verdedigen dat wat betreft de pilootprojecten de wetgeving overheidsopdrachten niet moet gevolgd worden. Dit kan zeker voor zover proefprojecten zullen worden uitgevoerd aan een kostprijs van elk minder dan 140.000 euro, excl. btw. Ingeval er niet voor betaald wordt en de onderneming zich niet daadwerkelijk verbindt tot het uitvoeren van bepaalde diensten en er dus geen overeenkomst onder bezwarende titel voorhanden is, kan gesteld worden dat er helemaal geen sprake van een overheidsopdracht.
3. In een latere fase kan er wel gekozen worden voor een overheidsopdracht. Afhankelijk van de mate waarin de overheid in deze fase een beslissende rol heeft, kan dit ook een verplichting worden. Bij de opmaak van het bestek moet er wel op gelet worden dat de organisaties die betrokken zijn in de piloottrajecten niet bevoordeeld worden (voorkennis). De formulering zal zeer belangrijk zijn.

Dit advies is in de stuurgroep ook besproken. De stuurgroep is zich ervan bewust dat richting de volgende fase (na de pilootperiode) de risico's gekoppeld aan de gekozen procedure goed ingeschat

moeten worden en zo goed mogelijk beveiligd. Dit is nu direct nog niet aan de orde, maar de voorbereiding daarvan (eventueel via extra juridisch advies) zal best na de zomer starten.

4 Stappenplan en testprotocol gesloten omgeving

Veerle Put (projectleider Fost Plus digitaal statiegeld) licht het stappenplan en het testprotocol gesloten omgeving toe (zie presentatie als bijlage bij dit verslag).

Reacties en vragen van de klankbordgroep:

Stappenplan en deliverables

BBL vindt het een duidelijke planning. BBL vraagt wel om de test in de open omgeving vroeger te laten doorgaan, zodat de resultaten en evaluatie nog volledig in 2023 kan gebeuren. Een test in open omgeving in de winter is ook niet echt ideaal.

Fost Plus meldt dat dit een eerste ruwe planning is. Het is inderdaad de bedoeling om in de mate van het mogelijke alles (dus ook de test open omgeving) volledig af te ronden in 2023. De aanpak gebeurt best wel stap voor stap, dus eerst een “eenvoudige” (gesloten) testomgeving en daarna meer en meer complexer. In de gesloten testomgeving is het vooral de bedoeling om de logica van het systeem en de flow te testen. Bij de half open en open omgevingen worden elementen toegevoegd (o.a. out of home, zwerfvuil,...). De half open omgeving omvat dus ook al elementen van de open omgeving.

Ook OVAM stelt dat dit een rollend stappenplan is dat met de tijd verder zal ingevuld en gedetailleerd worden. Het mag sneller gaan en later op het jaar zal het duidelijk worden of dit gaat lukken of niet.

Recycling Netwerk vraagt naar de unieke codering op de flessen/blikken tijdens de pilootprojecten.

Fost plus reageert dat in de gesloten testomgeving gewerkt zal worden met stickers om de unieke code aan te brengen. In de volgende testomgevingen (en eventueel ook het finale systeem) zal gewerkt worden met een combinatie; voor de grote producenten kan de unieke code op de verpakking geprint worden, voor de kleinere producenten zal gewerkt worden met stickers.

Testprotocol gesloten testomgeving

Van de drie geselecteerde (technologie)leveranciers wordt tegen 21 april een voorstel verwacht (op basis van dit testprotocol) voor een pilootproject in een gesloten testomgeving. Volvo Car Gent kan hierbij eventueel als testomgeving “gebruikt” worden, maar de leveranciers kunnen ook een eigen testomgeving voorstellen. De voorstellen worden op 26 april besproken in de stuurgroep en op 10 mei in de klankbordgroep.

Febed vraagt wat er verstaan wordt onder 10 000 units. Fost Plus antwoordt dat hiermee 10 000 artikelen bedoeld worden.

BBL vraagt waarom zwerfvuil niet is meegenomen als evaluatiecriterium in de gesloten omgeving. Fost Plus antwoordt dat on the go/zwerfvuil belangrijk wordt in de half open en open testomgevingen, in de gesloten testomgeving is het de bedoeling om vooral de flow te evalueren (werkt het systeem, hoe ervaren de gebruikers het).

Recycling Netwerk vraagt waarom niet eerst een bepaalde focusgroep (ouderen, mensen in armoede, ...) wordt vastgelegd en op basis daarvan een testomgeving wordt geselecteerd. Fost Plus kan zich hierin vinden. De focus van de pilootprojecten in de gesloten testomgevingen ligt echter vooral op de technologie en “flow handling” en niet in de eerste plaats op de focusgroepen (gebruikers). Dit zal echter wel belangrijk worden in de half open en open testomgevingen. Wel zal in de mate van het mogelijke (rekening houdend met het opstarten van de pilootprojecten in gesloten omgeving tegen ten laatste 1 juni) gekeken worden om projecten te hebben in “verschillende test groepen (bv. productieomgeving (arbeiders), dienstomgeving (bedienden)).

ATD Vierde wereld meent dat Volvo Car Gent mogelijks een “interessante” testomgeving kan zijn, maar merkt op dat mensen die het niet zo breed hebben en die daar werken eerder drank van thuis meebrengen ipv deze in het bedrijf aan te kopen. Hij vraagt om in volgende testomgevingen meer aandacht te hebben voor die doelgroep; en bij de eerste bevraging mee te nemen wie heeft deelgenomen aan de test .

Recycling Netwerk vraagt hoe de “collection rate” berekend wordt. Fost Plus reageert dat dit de verhouding is tussen hoeveel verpakkingen (met unieke code) er verkocht worden in relatie tot hoeveel van die verpakkingen (met unieke code) die terug ingezameld worden. De verpakkingen (zonder unieke code) die mee ingezameld worden, worden niet meegerekend.

Verschillende leden van de klankbordgroep (Recycling Netwerk, BBL, Testaankoop, Brussels Hoofdstedelijk gewest,..) verwachten dat in de “experience survey” meer gepeild wordt naar de ervaringen, motivatie van de gebruikers (in vergelijking met de voorbeeld vragen uit de presentatie) Mogelijke vragen die toegevoegd kunnen worden:

- Wat vind je van dit digitale systeem in relatie tot het gekende systeem (statiegeld herbruikbare glazen flessen)?
- Wat zijn uw ervaringen met andere systemen? Wat vindt u dan van dit systeem in relatie tot de gekende systemen?
- Zorgt dit systeem voor meer motivatie om beter te sorteren, om de verpakking op de juiste manier weg te gooien?
- ...

Fost Plus reageert dat het hier gaat over een eerder artificiële omgeving. Bij de half open en open omgevingen zullen deze aspecten belangrijker worden en meegenomen worden. Uit deze gesloten test kan ook geleerd worden in verband met de bevraging in de andere omgevingen. Fost plus stelt ook dat de geselecteerde leveranciers ook wel ervaring hebben met dit soort van bevragingen (bv. DDRS Alliance heeft zo’n zaken ook bevestigd in Wales). Suggesties uit de klankbordgroep zijn echter steeds welkom, zeker in het licht van de toekomstige testomgevingen.

Recycling netwerk vraagt om voldoende aandacht te hebben voor hoe de blikjes worden verkocht / aangeboden en of dit voldoende representatief is. Fost Plus geeft aan dat in de pilootprojecten wordt gevraagd naar realiteitsgetrouwe omgevingen. Zo niet, is het ook geen zinvolle pilootomgeving.

5 Rondvraag

BBL stelt vragen bij de Webinars die Fost Plus gaat organiseren voor lokale besturen en intercommunales over het digitaal statiegeld. Is het niet beter dat deze georganiseerd worden door de OVAM (neutrale partij). BBL vreest dat het digitale systeem nu te positief zal voorgesteld worden.

OVAM reageert dat ze ook wel gaan deelnemen aan de webinars en de objectieve weergave van de feiten zal bewaken. Fost Plus stelt dat deze “outreach” momenten naar lokale besturen belangrijk zijn en ook opgenomen zijn in de roadmap. Net zoals er ook “outreach” momenten voorzien zijn met andere actoren (kleinere leveranciers,...). In dit specifieke geval is het nodig om de lokale besturen goed in te lichten over bv. het ontdubbelen van de straatvuilnisbakken, de handscanners,... Het doel is om de lokale besturen correct te informeren, voldoende context mee te geven voor de survey die volgt en hun feedback mee te nemen in het proces.

Febed heeft 2 vragen:

- 1) In hoeverre is er al een App geprogrammeerd, technologie beschikbaar?

Antwoord: de drie leveranciers hebben eigenlijk al een systeem dat kan werken (daarom zijn ze ook geselecteerd). In de pilootprojecten wordt gekeken naar de opschaalbaarheid, de gebruiksvriendelijkheid,....

- 2) Gaat dit systeem echt wel zwerfvuil verminderen? Gaan we dit te weten komen via de pilootprojecten? Verhouding tot kosten? Worden de doelgroepen (die zorgen voor zwerfvuil) wel bereikt door de projecten?

Antwoord: De impact op zwerfvuil inschatten op basis van de pilootprojecten is een uitdaging. De “collectiegraad” kan hier iets over zeggen, maar er zal creatief moeten nagedacht worden over andere parameters, indicatoren die het antwoord op de zwerfvuilvraag verder uitdiepen. Doelgroepen, waarvan ingeschat wordt dat er een groter “zwerfvuil”risico is, moeten in de mate van het mogelijke meegenomen worden in de pilootprojecten (half open en open). In de bevraging van de gebruikers moet daarom ook steeds aandacht zijn waarom gebruikers al of niet meedoen aan het statiegeldsysteem (gedragsverandering).

Recycling Netwerk vraagt of er naast de informatie over de pilootprojecten ook andere info met de klankbordgroep gedeeld kan worden. Ze verwijst naar het document (van Recycling Netwerk) op het teamskanaal van de klankbordgroep. Recycling Netwerk begrijpt dat sommige (bedrijfs)info vertrouwelijk is, maar had graag in de mate van het mogelijke een antwoord op de vragen uit het bewuste document.

De stuurgroep zal dit opnemen en bekijken in hoeverre er kan geantwoord worden.

6 Volgende vergadering

Woensdag 10 mei om 15u

Voorlopige agenda:

- Goedkeuring verslag van 19 april
- Bespreking voorstellen pilootprojecten gesloten omgeving